

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIODICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

PREU DE SUSCRIPCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20
BARCELONA

Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 8 pessetas.
Cuba, Puerto Rico y Extranger, 5

ACTUALITAT RUSSA

A VARSOVIA.—Soldats recollint cadavres à la plassa Witkowski, després d'un xoc entre el poble y la tropa.

(D' una il·lustració estrangera.)

Tercer centenari de la inmortal novela

D. QUIXOT DE LA MANXA

CONCURS FESTIU

Desitjant LA ESQUELLA DE LA TORRATXA associar-se á la gran conmemoració del llibre més admirable de **Cervantes**, se disposa á tirar la casa per la finestra, publicant un número extraordinari de condicions especials, que veurà la llum el divendres dia 28 del pròxim mes de abril.

Y al objecte de que 'l número projectat reuneixi totes las condicions que la importància del sucés fa necessàries, y sens perjudici dels treballs de redacció y colaboració literaris y artístichs qu' estém reunint, se convida desd' ara als escriptors y dibuixants agens á las nostres tascas habituals á prendre part en el *Concurs festiu*, que queda obert desde avuy, baix las següents

Bases

Se concedirán tres premis de 100 pesetas cada un als següents treballs:

1." Un article escrit en català que no tingui menys de 2 columnas, ni més de 4, tipografia de cos 8." tamany de LA ESQUELLA, y basat en el següent tema: **Visita de D. Quixot de la Manxa á la Barcelona actual.**

2." Una poesia també catalana de 120 á 150 versos, que desarrolli 'l següent tema: **Sanxo Panxa, Gobernador de Barcelona.—Època contemporànea.**

3." Un dibuix que reduït á les proporcions corrents dongi 'l tamany de una plana de LA ESQUELLA (14 × 21 centímetres), representant: **Una escena del QUIXOT adequada á l' actualitat de la vida barcelonina.**—El procediment á gust del artista.

Els premis de 100 pesetas serán adjudicats als que resultin autors de cada un dels tres treballs premiats, el dia mateix de la publicació del número. Quedan excluïts de prendre part en el concurs els redactors y dibuixants actius de LA ESQUELLA. Pera la concessió dels premis se tindrà en compte no sols el valor relatiu entre 'ls treballs presentats, sino també 'l mérit absolut.

L' examen dels treballs y consegüent fallo correrá á càrrec de un jurat compost dels senyors **D. Apelles Mestres, D. Santiago Rusiñol y D. Emili Guanyabens.**

Les obres que's presentin á concurs deurán ser enviades per tot el dia 31 de mars, á l' administració de aquest senmanari, Llibreria Espanyola de A. López, Rambla del Mitj, 20. Cada treball portarà un lema, y 'l nom del autor anirà tancat dintre de un plech, sobre 'l qual s' hi escriurà 'l lema corresponent.

Se donarà rebut de cada treball, á sollicitut de qui 'l presenti.

El dia 14 de abril se donarà compte del nom dels autors premiats, á fi de que pugui figurar al peu de sos respectius treballs.—Els autors no premiats podrán obtenir la devolució de sos treballs y del plech que contingui 'l seu nom mitjansant l' entrega del rebut de presentació. El dret á la devolució prescriurà 'l dia 28 de abril. Després de aquesta fetxa 'ls plechs serán cremats.

Y ara sols ens cal dir á vosaltres, escriptors y artistas, que desitjém de tot cor, que la bona memòria del més gran y amable dels ingenies espanyols vos inspiri pera patentizar en aquest modest concurs actualista y de caràcter barceloní, la eternitat y la universalitat de la seva estupenda creació.

Barcelona 23 de febrer de 1905.

Antoni López, Editor-Propietari

de LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

CRONICA

QUINA diferencia més extraordinaria entre 'ls meetings regionalistes de quatre ó cinch anys enrera y 'l que va efectuarse l' últim diumenge en el Teatro de Novetats!

S' exteriorisava en aquells la primera bullida de un moviment que semblava que havia de avassallarlo tot: els companys de causa hi acudien á glorificades, ab el cor que no 'ls cabia dintre del pit y ab l' entusiasme fosorescent que 'ls feya llumanetas en els ulls: els oradors s' hi deixaven anar y quant més atrevits eran els seus conceptes, més xardorosos

y atronadors els picaments de mans que provocaban... Procedian com á amos y senyors de Catalunya, y parlavan sense empaig de rompre las amarras que la tenen lligada fatalment á la sort de una nació decrepita y arruinada...

Tant per la part dels segadors com per la dels seus adversaris hi havia passió y enconament. Recordis sino la famosa tirada del gatot negre en el meeting del Bon Retiro, que va alcansar les proporcions de un episodi épich burlesch.

Pero avuy ja no hi ha res de això. El regionalisme á copia de corre aventuras ha envellit en la flor de la joventut. Els contubernis y 'ls amistans més l' han agotat. Avuy està terriblement dividit. Tot parlant de las kàbiles de Ponent no ha vist que

's posava al mateix ó a més baix nivell qu' elles ab sos fraccionaments y ab sos odis y rancunias. Moltes de las ovelles que formaven un sol y gran remat s' han espargit sà y enllà, y lo més singular es que ab tot y ser ovelles s' han tornat hidrofobas. Aquelles grans conjuncions de forces reaccionaries, conservadoras, clericals, aumentadas ab elements que creyan de bona fé que l' moviment regionalista podia ser liberal y fins republicà, s' han desfet á la fi triturades, esmicolades per las rivalitats y las desconfianses. Ja no hi ha companys de causa sino enemicos d' efecte mortal. L' odi personal prepondera sobre l' amor á Catalunya.

Així el meeting del diumenje va resultar tan anòdit, tan aigualit, tan desprovist de tota significació.

Va anarhi gent, perque de gent no 'n falta may en tote els espectacles gratuhits; pero la curiositat es passiva y xorca: la curiositat no engendra. El mateix objecte que motivà la reunió, se veia de un' hora lluny qu' era un pretext, un senzill tanteig de forces, en vista de las próximes eleccions de diputats provincials. Res més que això.

• • •

Es indubtable que á Barcelona, segons la llei, y atés el cens de la seva població, li correspon una representació més numerosa que la que té avuy lo mateix á la Diputació Provincial que al Parlament.

Pero qualsevol ab més autoritat que 'ls regionalistes està en el cas d'exigirla.

¿Per qué?

A la vista salta. Dos diputats regionalistes va elegir Barcelona perque anesen á las Corts: el senyor Russinyol y'l senyor Doménech y Montaner. Y á pesar de la seva investidura, la major part del temps en que las Corts han permanescut obertas, ni l' un ni l' altre s'han mogut de Barcelona. La representació que se 'la conferi no s' pot dir que l' hajen desempenyada: més aviat l' han tinguda detentada. Han sigut diputats de luxo. Han acceptat del càrrec l' ostentació més que 'ls debers.

¿Ab quina autoritat, donchs, poden demanar ells que s' augmenti la representació de Barcelona? Per no anar may al Congrés, tant se val tenir dos representants, com quatre, com mitja dotzena. Per haverse de quedar á Barcelona, com ells s' hi han quedat casi sempre, no hi ha per qué pendres la molesia d' elegirlos.

Apart d' això ¿cóm s' explica qu' havent sigut nombrats com amichs, formant part de una mateixa candidatura, visquin avuy completament divorciats? ¿Per qué en el meeting del diumenje, l' Sr. Doménech y

Montaner, una de les glories més legítimes de la nostra terra, no feya costat al seu company de representació Sr. Russinyol?

¡Ah, qué n' està de aniquilitat el regionalisme!

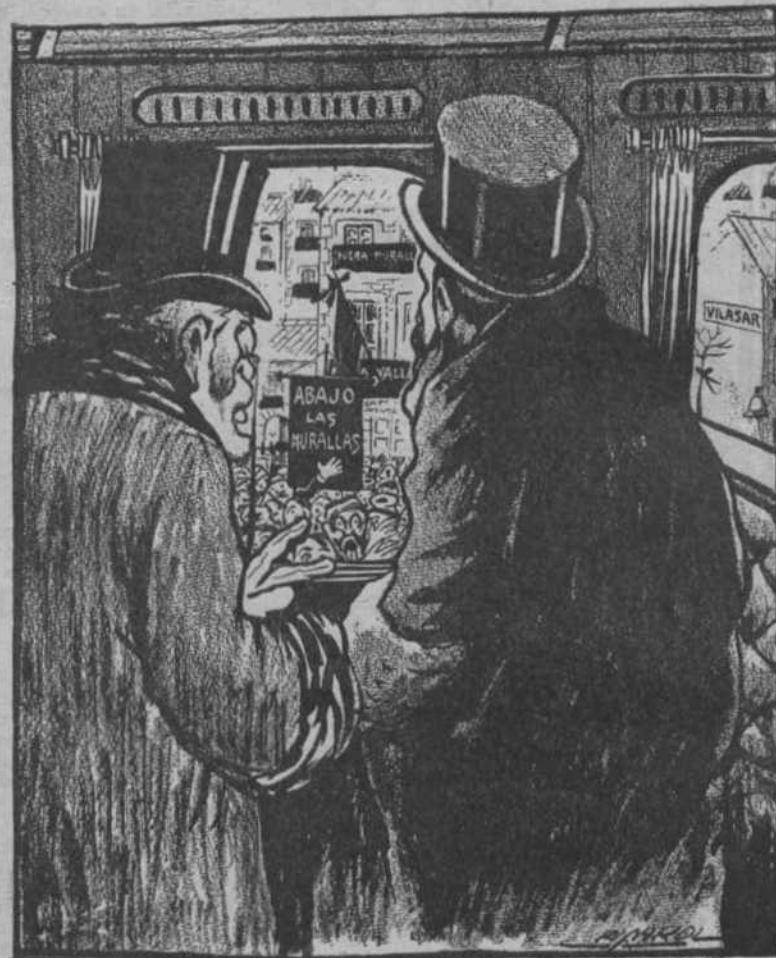
No es ab discursos plens de llocha comuns, exuberants de tòpics de guarda-ropia que lograrà guanyar el terreno perdut. Hi ha fets muts més eloquents que la xerrameca més ben calculada. La sola ausència del Sr. Doménech y Montaner del meeting de Novetats te una eloquència més persuasiva que la de tots els discursos que allí varen pronunciarse, y que totas las travessuras del Sr. Cambó.

Y això que l' sardanista de Besalú, que quan la vinguda del rey á Catalunya va exercir de Fivaller, las va donar diumenje per imitar á n' en Romero Robledo.

* * *

Ben bé sapigué sobtarlo una veu anònima, quan al afirmar l' impàvit sardanista que may el regionalisme havia tingut relacions y tractes ab el poder central, li recordá la vinguda del rey á Barcelona. Fou aquesta una interrupció més culta pero no menos oportuna que l' crit de ¡Quina barra! que hagué d' escoltar un dia en el Teatro Principal l' ex-pollastre d' Antequera.

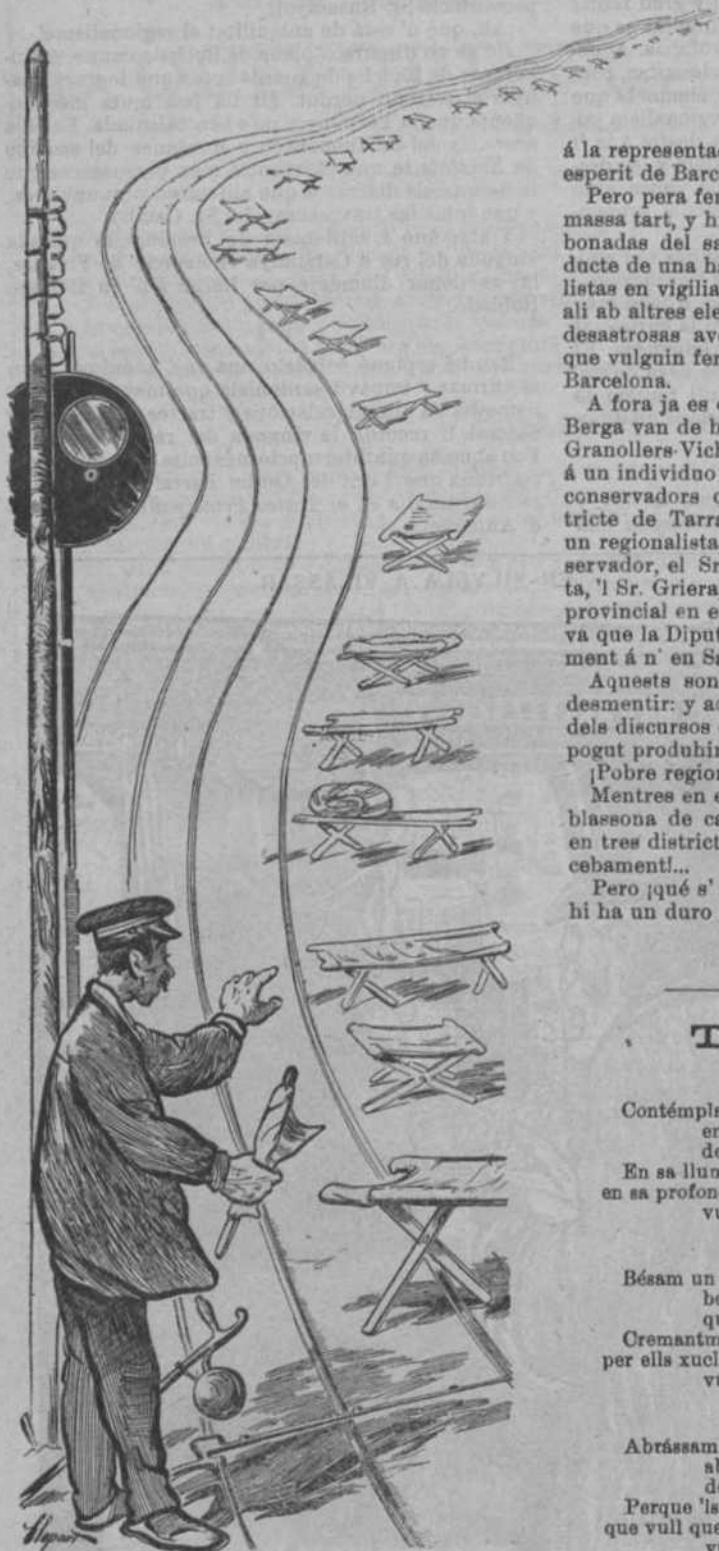
EN SILVELA A VILASSAR

—¿Qu' es això?

—Una manifestació de simpatia. Sinó que aquí ¿sab?, com que hi ha tants carboners, porque 'ls adornos no se 'ls embrutin, tot ho gastan negre.

LA DOBLE VIA DEL LITORAL

—Perfectament, que posin doble via; pero que no's olvidin de posar també catres, perque 'ls pobres empleats poguem descansar.

Y á pesar de tot, el Sr. Cambó no 'n feu cas, com si no l' hagués sentida, continuant la seva perorata, y reconeixent la forsa efectiva del partit republicà, d'aqueix partit á qui avants tractavan de purria, bretolada, y fils de burdell, y á qui avuy reconeixen com á la representació de la part més considerable del esperit de Barcelona.

Pero pera fer justicia als republicans es una mica massa tart, y hi ha motius pera creure que las ensabonadas del sardanista no son sinceras, sino producte de una habilitat bastant burda. Si 'ls regionalistes en vigilias de las eleccions próximas, no fan ali ab altres elements, es perque á la ff de las sevas desastrosas aventuras no troben altres elements que vulguin fer ali ab ells. Aixó per lo que atany á Barcelona.

A fora ja es distint. En el districte de Manresa-Berga van de brás ab els carlins. En el districte de Granollers-Vich incluhen en la seva candidatura á un individuo que no fa gayres días pregava als conservadors que 'l possessin en la seva. En el districte de Tarrasa-Sabadell, concubinatje descarat: un regionalista, el Sr. Brutau, de Sabadell; un conservador, el Sr. Barata, de Tarrasa, y un fusionista, l'Sr. Griera, ex-arcalde de Barcelona, y diputat provincial en exercici, que no fa gayres días lograva que la Diputació votés 7,000 pessetas pel monument á n' en Sagasta.

Aquests son fets reals y positius, que ningú pot desmentir: y aquests fets desvaneixerán l'impressió dels discursos de *Novetats*, si es que n' haguessin pogut produhir alguna.

[Pobre regionalisme!]

Mentres en el punt culminant del seu desprestigi blossona de castedat y de puresa, veure's sorprès, en tres districtes de fora, en flagrant pecat de amanecabat...

Pero ¡qué s' hi ha de fer! Ne ve de casta y quan hi ha un duro á guanyar, no sab dir que no.

P. DEL O.

TU Y JO

Contémplam fit á fit. Vull anegarme
en lo misteri inmèss
de tos diabolichs ulls.

En sa llum cegadora vull cremarme;
en sa profunditat vull anularme:
vull confondrem en tú.

Bésam un altre cop. Vull deixondirma
bevent á giops la mel
que al infern se 'm endú.

Cremantme ab tos petóns vull consumirme;
per ells xuclada l' Ánima sentirme:
vull confondrem en tú.

Abrássam més estret. Vull que m' apretis
ab la ferocitat
del lleó que 's veu vensut.

Perque 'ls ossos cruixeixin no t' inquietis;
que vull que 'm fassis mal; vull que 'm malmetis;
vull que á la mort me robis;
¡jo vull que 'm matis tú!...

LLUISETA DEL CASTELL

¡SENSE TABACO!

A n' en Lau *quiteuli* lo que volguen: el menjar, la beguda, el sol, el descans; pero no li *quiteu* el tabaco. Tots els trinxerayres que l' coneixen li han sentit dir á n' ell mateix una pila de vegadas.

— Jo he tingut dies que m' he vist faltat de tot; però sense poder fumar, per ara, encare no m' hi he trobat mai.

¿Desde quan que fuma? La seva memoria no pot arribar á precisarlo. Ell diu que ha fumat sempre. Per lo menos, si en alguna época no ha fumat, no se'n recorda.

Veritat es qu'en el passat d'un nyébit de catorze anys, qu'es l'edat qu'en Lau deu tenir avny dia, hi ha tants fets embrollats y tants episodis diversos, que j'ves qui va á recordarse'n d'aquestas coses!..

— No ha fumat sempre que ha volgut?... Donchs aixó á n'en Lau li basta. La Historia y la Cronología no son materias que ocupin gayre la seva atenció.

ESTRELLAS EN VAGA

Ara que l' "Eden Concert" ha plegat, es el gran moment per pendre llissons de llengua francesa á preus mòdics.

No obstant, avuy li succeix lo que may li havia succehit. ¡No té tabaco!... ¡Aixó si que l' amohina y l' treu terriblement de quicil!

Una desditzada complicació de causes l' ha portat á n' aquest estat lamentable. «Malas culillas», com diu ell ab el seu llenguatge pintoresch; falta de negocis, malaltías d'amichs, traicions de companys, injustas persecucions de la policia... á tot aixó deu el pobre Lau la crisi espantosa qu'en la seva butxaca reyna.

¡Ni tabaco ni mitj céntim per comprarnel... Paper sí; encare n' hi quedan uns quants fulls, mal desatals al fons del infern; pero ¿qué'n fará d'aixó, sense l' pessiguet de picadura que pera cargolar el cigarro's necessita?...

En Lau se posa á meditar. ¿Es possible que ell, ell, qu'en realitat no té altra passió que aquella, hagi de sufrir, mal sigui per un sol dia, l' abstinença del delicios cigarret?

D'un ràpit cop d' ull explora tot aquell tros de Rambla, buscant, com naïufrech abandonat en mitj del mar, una taula de salvació, una roca hospitalaria, un conegut qualsevol á qui poderli demanar una mica de tabaco... Res! Ningú, ni un *almal*...

La mala estrugancia que d'un quant temps ensa'l perseguix continua obsequiantlo ab les seves infames carícies.

Fa tres dies que no se li ha presentat cap maleta per portar. Qualsevol diría que l'senyors ja no viatjan ó que l'dur maleta no es moda.

Avans donava gust. S' arribava el xicot al moll ó á la estació de Fransa, y en menos de mitj'horeta feya per la teca del dia... y pel tabaco de tota la senmana.

Avuy... Els trens no portan ningú; els vapors venen sense passatgers... Pels carrers no's veu altra cosa que cotxes dels morts, carregats de caixas molt historiades... Es clar, morintse la gent, ¿perque's necessitan les maletes y l'sachs de mà?..

Lo que's necessita es tabaco... Y'l tabaco, com els Sachs de mà y las maletes, sembla haver desaparegut del món de les coses tangibles.

En Lau sent tocar horas... Vnyt, nou, deu, onza... ¡Les onza, y encare no ha pogut encendre cap cigarro! Els altres dies á n' aquesta hora, ja n' havia fumat dos ó tres.

¡Ah, no! Aixó no pot continuar així. D'una manera ó d'un'altra, hi ha que buscar tabaco, encare que sigui traientlo de les entranyas de la terra.

¡De la terra?.. ¡Es veritat! Allí n' hi ha d'haver poch ó molt; pero no á las entranyas, sinó á sobre mateix, á la superficie, al fácil alcàns de la mà...

Animat per aquesta repentina inspiració, en Lau ba-

xa 'ls ulls y comensa á buscar puntas de cigarro. Nò: el tabaco de *cigalas* no es com el de la *Com-petidora*; pero apart de que en tiempo de hambre no hay pan duro, devengadas se troban *pessas...* que Deu n' hi doret. Un dia va arreplegar un purás, encare encés, que lo menos feya mitj pam, que may ha fumat res tan bo. Prou devia llenarlo el gobernador ó l' amo del Banch d' Espanya...

Y va buscant, buscant, caminant d' aquí per allá, trassant zig-zags diabolícos, escorcollant las junturas de las pedras, els sots dels arbres, las voras dels fanais...

¡Res, res!.. Per lo que 's veu, á Barcelona s' ha acabat tot. Els senyors que viatjan, els que fan dur recados, els que fuman... ¡Ni puntas se troban ja!.. ¡Haurà decididament arribat l' hora d' emigrar á terras més vividoras... y més ricas en tabaco?

Dugas fullas secas qu'en aquell moment cauen d'un arbre, treuenen al pobre Lau de las sevas negras meditacions.

¡Fullas secas!.. ¡Té rahó!.. ¿Cóm no hi havia atinat avans?

Fumador d'experiencia, trinxà concienciadament una porció de fulla, y, jab quina reconcentrada avides encén un minut després el cigarret qu'entre 'ls seus llabis tremola!..

Al llenyar la primera glopada de fum, el recort d'un vers que li sembla venirí com l'anell al dit, li acut de sobte á la memoria.

Hojas del árbol caídas...

¿D' ahont ho ha tret allò?.. ¡Qui sab!.. Dificil li seria explicarho. Potser ho ha pescat á n' alguna estrella del Trianon ó del Bar de la Franca-

—De part del Gobernador,
que ate V. corto á los guras.
—Digale V. que está bien:
ja 'ls hi dare una repuisa.

chela; potser ho ha recullit á las cadiras de la Rambla, al fregarse mandrosament ab els grups de cómichs vagatius que allí tenen la seva tertulia...

Lo cert es qu'en Lau segueix murmurant:

Hojas del árbol caídas
«tabaco» del «nyébit» son...

Y sumerit en deliciós éxtasis, contempla las capritxosas espirals que'l fum, elevantse lentament, dibuixa en jogassat en la immensa página del ayre.

A. MARCH

ABNEGACIÓ

PEL VER AMICH A. CASTELLS Y CASAS

Cercant flayrosos
cálzers badats.

la papallona
batega d' alas
y al ressegirlos
s' endú glops tendres
per 'lli escampats.

Un néu la ovira,
náixli 'l desitj
d' aná á cercarla:
se posa á corre,
coratjós jutja 's
y presta s' edinza
per l' entremitj
d' un prat pletorich,
aharrota
de flors badadas
y de poncellas,
que un altre dia
ja prou madurades
farán l' esciat.

ELS ABUSOS DELS XANXES

Els guardias municipals,
per rahóns que no's comprehenen,
l' han donada ara en ficarse
en lo que no 'ls interessa.

Voleya ansiosa
d' assi d' allí
con el capricho:
el nen s' hi atansa,
ella se'n burla
traidores, esquerpa
fentlo dalf.

Pensa apunyala;
alsia la mà
propet tenintla
y un sospir llenosa
quan desclou buida
la mà calmosa
que just fregá.

Y a cada brinco
proba de nou,
sempre creyentse
tocá unas alas;
son de la brisa
que freeca y dolsa
lleument las mou.
Quan la fatiga
deixa 'l malmés
de tan fer brincos
per l' herba tendra,
la papallona
sobre una galta
li marca un bés.

J. COSTA POMÉS

TEATROS

PRINCIPAL

Fernando el calavera's titula la traducció ó arreglo de un vaudeville francés que reuneix tots els defectes y qualitats del gènere. Es un' obra que res te que veure ab l'art.

A CAL METGE

—¿Traballa gayre, senyor doctor?

—Ara molt poch; pero la senmana que vé hi ha'd haver un ball infantil à Novedats y, com de costum, l' endemà no m' entendré de feyna.

com no sigui ab l' art de fer riure als que ab poca cosa'n tenen prou pera cargolars'hi.

A falta de naturalitat y observació hi ha enginy y travesura, bon número de situacions agafades peis cabells, y algunas en que lo grotesch hi juga l' principal paper.

El desempenyo sortí bastant acertat y l' públic dispenzá a la gatada una acullida simpàtica.

•••

Anit degué efectuarse la funció à benefici de la senyora Tubau, ab l' estreno d' una comèdia titulada: *La doncella de mi mujer*.

LICEO

Avants del estrano de l' òpera *Thais*, qu' estava anunciat pel dimecres, han passat l' estona ensajant tenors.

Tenor del tenor següent:

En *Rayer*, que ab aquest anagrama ha tingut à bé batjarse un jove de la bona societat barcelonina nomenat *Riera*. Ab una mica més el públic li clava l' verdader pseudònim, que havia de ser el de *Reira*.

Li falta estatura, desarollo de pit y per consegüent veu adequada à les grans proporcions del *Liceo*. En canvi's coneix que ha estudiat molt y que coneix l' estil dels grans cantants als qui procura imitar. Desgraciadament no bastan la intenció y l' bon desitj.

En el racconto del últim acte del *Lohengrin* va conseguir fer olvidar deficiencias que anteriorment se li havien notat y que l' havien posat en perill de naufragar à no

haver sigut la trassa ab que sapigué sortejar els esculls.

Li donan, à mon entendre, un bon concell els que li recomanen que s' deixi d' óperas y s' dediqui ab preferència, si tant li agrada cantar, à la música de concert.

Y aném al altre, que s' anomena *Eguillor* y es viscahi.

Aquest si que té veu, sobre tot en la corda aguda; però li falta educarla. Està molt lluny encara de poder treurella à llubar sobre les taules d' un teatro. Si pren bons mestres y s' aplica es més que probable que ho consegueixi.

En una paraula: l' *Eguillor* té lo que falta à n'en *Rayer*, y en *Rayer* posseix lo que li falta à l' *Eguillor*.

Si fos possible barrejarlos y en proporcions iguals ferne dos homes nous, obtindriam dos tenors més que regulars.

ROMEA

La gatada *Agència d' informes comercials*, d' en *Peyus* (ara ja no se li ha de dir *Peyo* may més, suposat que s' firma *Pompeyus*) es una enginyosa recopilació de frases xocants y bonas sortidas, donadas à llum en èpoques diverses per distints autors, en les tertulias de café y en els cenacles literaris. En *Peyus*, que té una felís memòria, després de recullirlo n' ha fet una pessa, que va fer riure molt.

Una cosa li recomano y es que si arriba à imprimirla, l' ompli de notes, donant à cada hú lo seu, y resultarà que aquell tango geogràfic tan gracioso es una humorada d' en *Bartrina*; y squell bolero «Jo'n tinch un jech, de

Carallonga era una vila
próspera, alegra y tranquila.

Pró gobernys y pedregadas
li van dar malas anyadas.

Per millorarla, el veïnat,
va di: ¡Hem de fer un diputat!

Y van votar á un senyó
de molta "disposició".

Que, de cop, ja 'ls prometé
un llum per cada carré.

Una hermosa carretera
y un pont per passar la riera.

Mes ell sempre era á ciutat
y estava molt enfeynat.

Va estar el poble un any y un mes
sense sapigueres res.

No mes hi anava al estiu
per geure vora del riu.

O per fer grans "casserias"
als voltants de las masías.

A tot hora gent llogada
li feya gran barretada.

Però de tot lo promés
no s'anava cumplint res.

Disminuirà els llums
y aumentarà els consums.

Fins que al últim, indignat,
va veure clar el veïnat...

...que á les plagues que tenia
una més se n'hi afegia.

vellut vert», es del malaguanyat Pepet Dern, antich co-laborador de LA ESQUELLA.

Per cert que'l públich, en aquest precís punt de l'obra, va cridar al autor. Y quan jo creya que sortiria en Dern feliçament resuscitat, va presentarse en Peyus, abstenintse d'anunciar que ho feya en representació de nostre plorat amic.

El mérit d'en Peyus es el d'haver sapigut engranar aquell verdader rosari de grancies y plagacitats, propias pera fer passar al públich una estona molt agradable.

CATALUNYA

Els Srs. Prieto y Rocabert no van trencar-se gayre la

closca per escriure la seva sarsueleta titulada *El cocheru*.

Es un quilóto insustancial allargat á la forsa, que no tindràs rahó de ser, si la dona del protagonista així com espera fins á l'última escena á revelar á un seu antich amant qu' està casada y estima al marit, li dignés com deuria ferho, desde bon principi.

A pesar de les pesses de música molt ruidoses, entre las quals hi preponderen algunes jots (l'escena passa á Zaragoza), temém que 'l tal *Cochero* s'haurá de retirar prompte del ofici... y no per rich; més aviat per pobre.

No n'hi portarà gaire de gent en el seu carroaje.

N. N. N.

LA NOVA XAUXA

Qui coneui á Barcelona
de poch temps á questa part,
y la jutji conexeixent
d'un modo superficial,
ben segur que deu semblarli
que questa hermossa ciutat
es un poble *non-plus-ultra*,
una vinya de tot l'any,
abont no sols ab llançoniassas
ferman els gossos y els gats;

embolican els carmetles
y el café ab papers de Banch,
sino, qu' està tot el poble
convertit en sucursal
de la legendaria Xauxa
ó del jardí Hesperidiá.

Ben segur que deu semblarli
(y potsér no vagi errat)
que á aquest país tothom menja;
que la caixa comunal
ve á ser com una cassola
plena d'arròs fumejant
abont hi fican cullerada

no sols alguns ciutadans,
sino, tots els *arrossayres*
(sempre que poden trobar
que a servir de *tapadora*
se 'ls presta algun concejal.)

Naturalment que l' qui 's miri
las coses de fóra estant
y judiquí a Barcelona
per aas exterioritats,
tindrà rahó d' envejarnos
la nostra felicitat.

Andorra s' queda petita
(més del qu' ho es de natural)
si s' compara ab Barcelona,
si se la posa al costat
d' aquesta famosa especie
de terra de Canaan.

Per que d' una nova Xauxa
tingui l' espece integral,
aquí, 'ls arbres fan banderes
deu ó dotze cops cada any,
y en totes las balconades
hi floreix algú domás:
la que no 'l treu pel Setembre
ho fa pel Febré o pel Maig...

En tots els carrers y plàssas
hi ha omnífoda llibertat
per ferhi tothom que vulgui
lo que li passi pel cap,
desde les *aguas menores*
fins les besties més grans;
desde les festas més grosses
als bonyols més garrsfals...

Y això ab dret *indiscutible*
tant ho fa 'l particular
com l' arcalde de real ordre
com la més seria entitat;
la gerència d' uns tranyas
sigan belgas ó alemanys,
com la comissió gestora
de qualsevol festival.

Ara mateix y a diari,
avuy per cols ó per naps
y demés per xiribias
tenim festassas en gran.

L' un dia perque vé en Maura
y va ben acompañat,
vingan festas y domassos
y balcons iluminats.

L' altre dia perque arriba
un Nunci del Vaticà,
més festas y lluminarias
y balcons endomassats.

Avuy perque en Maura torna,
perque en Silvela se 'n vé,
y demés per l' arribada
de *La Reyal Mastegat*
el Senyor Don Carnestoltes
(que Deu conservi molts anys.)
sempre estém á punt de festas,
sempre atenta per obsequiar
als ilustres personatges
que 'ns fan honra á la ciutat.

En resumé, que no seria
cosa tan fora del cas
que fossim el *Carnestoltes*

ara que vé 'l carnaval...
¡Pero... señores, prudencia
que aquí l' estém fent tot l' any!

PEP LLAUNE

UN BALCO FAMOS Y UNA IDEA DE 'N PERE ROMEU

— ¿Sabeu qu' estich per venishi á oferir els meus putxinetlls?

ESQUELLOTS

En el punt més cèntric de la ciutat nova, en l' encrenament de la Granvia y 'l Passeig de Gracia, entre 'ls palau de 'n Marçet y Marqués de Mariana, s' hi estava alsant el tablado destinat á Sa Magestat Carnavalesca.

Quaranta anys enrera aquesta broma 's feya en un recó del Born. Pero aquesta vegada l' arcalde Lluch vā permetre que pujés de categoria.

Está vist que s' ha proposat divertirnos, fernes riure de acort ab *Gatzara continua*.

Pero no ho conseguirán ni que 'ns fassin pessigollas.

• • •
L'única manera de conseguirho hauria consistit en colocar l'estradó carnavalesch en la balconada de la Casa Gran.

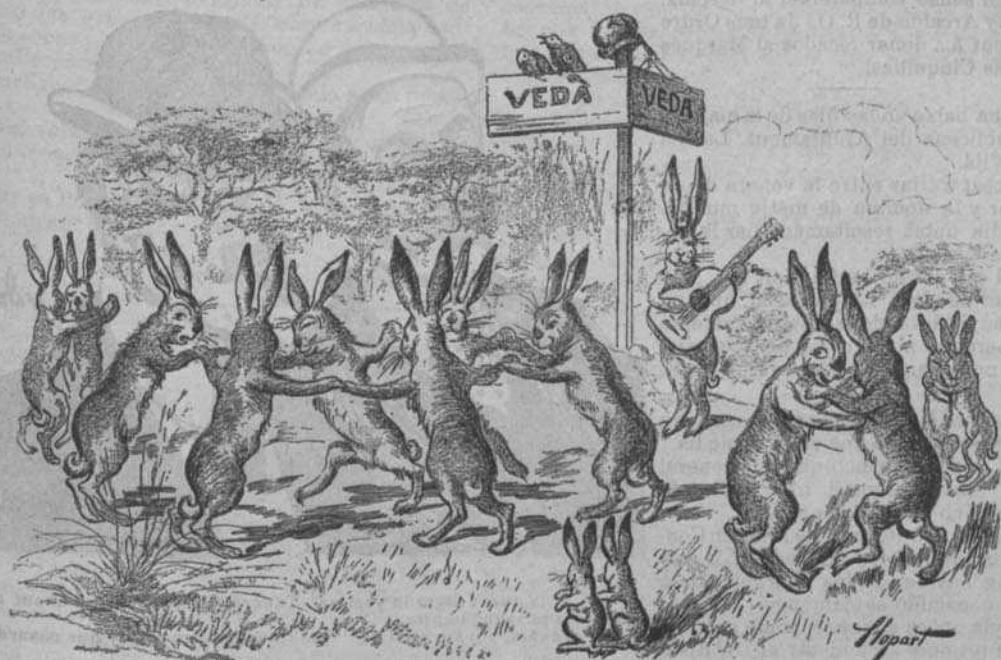
Prestantse ell en persona á sustituir al rey de la broma.

¿Qué no ha de fer un arcalde de R. O. en obsequi dels seus administratius?

Llavoras si que la *Gatzara* hauria sigut *continua*. En lloc més del mon s' hauria vist una cosa semblant.

Nice enfonce!

HIMNE CUNILLERIL

—Quan els cassadors descansen,
se'n acaban els perills;

quan els cassadors descansen,
descansem també els cunillers.

Els pobles de la Costa van acudir al home de la *Etica* posantli de relleu la picardia que s'està fent ab ells, aislantlos del mar ab la famosa muralla que s'està alsant á tot lo llarch de la vía férrea.

Primer una manifestació de dol, ab uns quants xiulets escadussers.

Y l'sabi no hi va voler veure.

Després un sentit discurs puntualisant las sevas justas queixas.

Y l'sabi 'ls hi va respondre ab una serie de camàndulas.

Per últim la xiulada va ser atronadora, y las pedras van voleyar en gran número.

Sr. Silvela: aquests son els discursos que pronuncia 'l poble quan està indignat. Arguments més *contundents* que 'ls qu' ell emplea no 'n trobará vosté per més que 'ls rebusqui en las pedreras de la seva eloquència.

**

Ara qu' es á Madrid, reuneixi al Consell d' Administració y dònguili compte del succès.

Pot comensar la ressenya ab las següents paraules: «Senyors: tot just comensém y ja apedregava. ¿Cóm acabará la cosa?»

Acabarà de una manera molt lògica, ab una victòria popular.

Si fins sembla mentida que no ho comprenquin! Els ferrocarrils se fan pera donar vida als pobles, y no pera matarlos.

La paret anirà á terra si 'l poble bufa fort. Y als que s'hi arrimin d'esquena, la paret els hi caurà á sobre.

De tant en tant té efecte un eclipse parcial de lluna. Y sempre l' almanach els anuncia ab la deguda anticipació.

En canvi 'ls almanachs no anuncian mai els eclipses d' arcalde, y aixó que sovintejan més de lo regular, y no son parcials, sino totals.

¡LA GRRRAN SORPRESA!...

¡Aixó es tot lo que 'ns prepara
la colla de la "Gatzara"!

Días enters deixa passar el senyor Lluch sense compareixer al despaig.
¡Ay Arcalde de R. O.! Ja tens Ordre d'anar á... donar recados al Marqués de las Cinquillas!

Una baixa en las filas de la majoria republicana del Ajuntament. La del Sr. Vilá.

Posat á triar entre la venera de regidor y la nòmina de metje municipal ha optat resoltament per la nòmina.

Al cap-de-vall ha fet molt bé.

Qui no sigui bò per casat, que no enganyi á la dona. De la mateixa manera qui no sigui bò per concejal que no enganyi als electors.

«Ahora lo comprendo todo», com diu el personatge de una certa comèdia.

Sí, ara comprench que la General de Tranvías cometí tota mena de abusos ab la major impunitat.

Segons manifestacions fetas en Consistori pel nostre bon amich D. Armengol Giner de los Ríos (en català Hermenegildo es Armengol) la Companyia qu' es alemana, conta entre'ls seus primers accionistas al Dr. Rieddel, que vingué á Espanya en calitat de metje de D.ª María Cristina... y vají l' Ajuntament á posarli multas á una Companyia que te tan bons puntals.

Si l' arcalde per exemple li imposa una multa, ve desseguida l' Dr. Rieddel xeringueta en mà, y ¡ala! injecció de morfina al canto, y á la nona!

COMISSION MUNICIPAL DE BELLAS ARTS

Final de l' última sessió

NOCTAMBULS

—¿Vols que 't digui la veritat? Tancat l' "Edén", no sé ahont decorosament passar las nits.

—Veyám, veyám si al últim no tindrém mes remey que casarnos!

Hem sentit parlar de un desafío pendent entre dos conspiços membres de la Junta autònoma de Bellas Arts, un d' ells regionalista y l' altre republicà.

La pintoresca escena que va produir el disgust ab una mica més acaba á pinya seca. Ja 'ls dos rivals anavan á posar-se en mànegas de camisa, pera repartir-selas ab més desembràs; pero 'ls companys de Junta ho van impedir temerosos de que 's costipessin.

Millor será que ventilin la qüestió pendent en el *Campo del humor*.

L' única dificultat ab que toparán els padrins será entot cas ab l' elecció d' armes. S' ha convingut en afanarlas á buscar en el mateix Museo, al afecte de donar al lance un caràcter ben arqueològich. No se sab si l' desafío serà á espasa toledana, á pistola de pedra foguera... ó á fletxa.

De lo que succeixi ja 'n sabrán alguna cosa 'ls nostres apreciats lectors.

Un altre lloch de divertició que també ha acabat els turrons: l' *Eden Concert*.

El primer local que va introduir á Barcelona les *chanteuses*, les *disseuses* y demés estrelles ab qua ó esquades del gènere francès.

Tot d' una se'n ha anat al Cel... y en quant á las estrelles, estrelladas.

Bona ocasió te l' Eminentissim per establirhi una Comunitat religiosa de *divettes* místiques.

• •

Barcelona s' està desnaturalisant á marxesdobles.

Per una part els teatros passan mil amarguras, vensuts pels cinematògrafs.

Per altra part, el carrer de Fernando, en altres temps tan concorregut allá á la cap-vesprada, se troba avuy sumament desanimat.

—Efectes de la bomba—diuen alguns.

—De la bomba y del vermouth!—replicant altres que 's precian de coneixer las verdaderas causes de certas transformacions.

• •

El vermouth á que s' refereixen els últims no es pas el such de rahims més ó menos castis perfumat ab herbas aromàtiques, que serveix de aperitiv... Es la funció que s'dona en alguns teatres avants de l' hora de sopar y qu' es l'única que se sol veure algun tant concorreguda.

Els botiguers del carrer de Fernando estan desesperats.

Pero si volen gent ja saben lo que han de fer: re-partir vermouth.

Potser en lloch més d'Espanya ha succehit una cosa semblant á la que acaba de passar á Barcelona.

Els jurats del districte de la Concepció han obsequiat ab un tech en el Tibidabo al President del Tribunal de Dret de la secció segona, Don Diego del Río, agrahits á las facilitats que 'ls ha dispensat en el cumpliment de la seva missió.

[La Justicia popular trincant ab la Justicia històrica!...]

Valdría la pena de ferne un baix relleu y colocarlo en el frontis del Palau del Saló de Sant Joan.

Per fi...com deya una vegada La Correspondència referintse á una persona que, després d'una llarguissima malaltia que semblava interminable, haví mort—per fi diumenge tingué lloch l'eclipsi de Lluna que la premsa barcelonina volia que s'realísés el dia 10 del passat mes.

Y, lo que son las coses; llavoras, ab tot y no haverhi hagut tal eclipsi, els diaris no tingueren cap inconvenient en explicar als seus lectors que'l fenómeno s'havia verificat ab puntualitat admirable.

En canvi ara, que l'eclipsi s'ha efectuat ab tota comoditat pels observadors, cap diari s'ha dignat consagrar li l'endemà un parell de línies.

Lo que 'ls periodistes degueren pensar:

—Ja que aquell dia la Lluna va fernes quedar malament á nosaltres, ara nosaltres la farem quedar malament á n'ella.

Y sense pensá ab el feo que donavan á la ciència, van deixá á la pobra [Lluna... de València.

Diumenge á Bilbao, mentres á la iglesia de Sant Vicents s' estava celebrant la missa, per haverse escampat la vev de que al temple hi anava á escatar una bomba, s'originà un pànic tan tremendo, que durant llarg rato quedà interrompuda la solemne ceremonia.

Y explicant el fet, un diari de la crosta de baix, sense adonarse del flach servey que ab la seva manifestació fa á la santa causa, després de donar compte del barullo que va produhirse, diu ab el major candor:

«Fueron muchos los fieles que en la confusión perdieron los devocionarios y otros objetos que llevaban en las manos.»

A lo qual jo, suposant, com dech suposar, que á

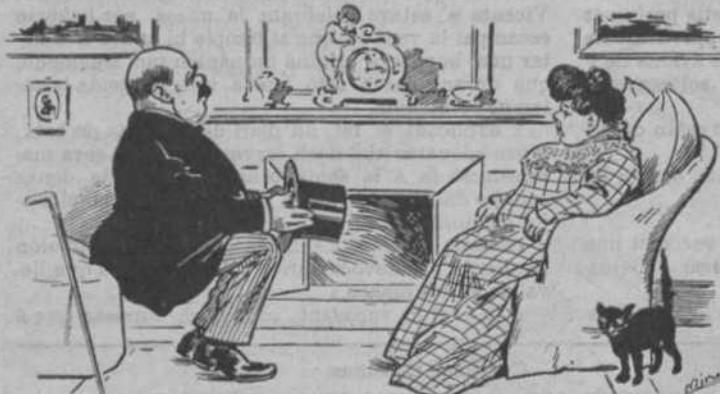
Costums italianas

UN CASAMENT ALS ALPES.—VALCESIA (MONTE-ROSA)

En aquest poble, des de temps immemorial, sols se casan els ab ells. No obstant, únicament y per excepció, s'han unit en matrimoni el fill del arcaide y la filla del de un poblet veï. La presentació dels nuvis, que son els personatges aquí retratats, ha sigut un aconteixement del qual parlarà llarg temps tota la comarca.

VISITA DE CONFIANSA

—¿Que no 's disfressará vosté, donya Paca?
—¡Pobra de mi! ¿De qué voi que 'm disfressi? ¡De Paca... de cotó?

la iglesia no hi havia altra cosa que *fieles*, respondé:

Per lo que al temple pogué extraviar-se,
no crech que apuros calgui passar,
donchs, si bé uns *fieles* ho varen perdre,
uns altres *fieles* ho haurán trobat.

El pobre aeronauta Vilaregut, al baixar el diumenge ab el globo, després de la seva felí ascensió á la Nova plassa de toros, s' enredá ab els fils del telégrafo y caygué tan malament que 's va trencar una cama, produintse, ademés, lesions gravíssimes en varias parts del cos.

Un enemic del progrés
deya comentantho:—Vaja:
¿veyeu per qué es bo el teléfono?
Per enredá y trencar camas.

El distingit artista D. Carlos Vázquez en la copiosa exposició de apuntes, bosqueigs, dibuixos, notes de color y quadros què va presentar fà dos setmanas á ca 'n Parés, ha fet gala novament de la seva fecundia inagotable, y de una facilitat encantadora que cap dels nostres artistas supera ni iguala.

El Sr. Vázquez se pinta sol pera pintar bé y ab garbo.

El seu gran quadro *Una boda en Ansó*, distingit en l' última exposició nacional de Bellas Arts, es un' obra digna en tots conceptes de la recompensa que va obtenir... una demostració palpable de qu'en art hi ha qui sab caminar depressa y arribar á illoch, fresch y descansat.

Alguns bromistes fan corre qu'en Silvela al venir á visitarnos, no duya altre propòsit que 'l de inaugurar la doble vía de Barcelona á Mataró.

No 'n creguin una paraula.

Lo que en Silvela va venir á inaugurar, y aixís ha tingut l'honor de ferho, es las grans xiulades de Vilassar.

L' idea que duya l' insigne patrici quedá satisfeta, se sab de segú.

¡Com á don Francisco va xiulá aquell poble no havia en sa vida xiulat á ningú!

Aixís com hi ha *Los martes de las de Gómez*, hi ha també á Barcelona *Los lunes de Romea*.

L' syga-lifa devota s' hi dona cita de moment fins á la Quaresma, en que *los lunes* quedarán suspesos,

per quant anar al teatro en la Quaresma es pecat.

Després de Pasqua, se obrirà un nuevo abono. Aixís ho diu l' Empresa.

Protesto per lo de nuevo. L'abono que se serveix á n' aquell públic es y serà sempre l' mateix. Aquest abono consisteix en las evacuacions de D. Teodoro Baró.

En un ball d' etiqueta ahont abundan las donas escotadas:

Mira aquella—diu un senyor que porta de brasset á una lletja, seca com un bacallá.—Cert qu'es una mica grossa; pero te una pel magnifica... un verdader satí.

La lletja ab desdeny:—Precisament aquest any el satí no's porta.

Valentía:

En una delegació de policía, s' hi presenta un senyor tot trasmudat, y diu:

—Avants de donar aquest pas, he vacilat molt; pero al dílm m' he decidit, porque no hi ha més remey.

—¿Qué passa?

—Passa que de aquí á mitj' hora m' haig de batre en desafío. Per favor, fassi de manera de sorprendre's á temps per impedir l' encontre.

—Estiguí tranquil: no fa encare un quart que ha vingut el seu adversari ab la mateixa pretensió y li he promés formalment sorprende'ls.

Se presenta al director de una companyia de saltimbancs un home fornít, demandant que'l contracitin com atleta.

—Vamos á veure—li pregunta 'l director—. Vosté ha lluytat?

—Ja ho crech, he lluytat y lluyto continuament.

—Contra qui?

—Contra l' adversitat.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' PENULTIM NÚMERO

- 1.* XARADA.—Es-tre-ma-de-ta.
- 2.* MUDANSA.—Rach—Rech—Rich—Roch—Ruch.
- 3.* TRENCÀ-CLOCAS.—La tragedia del pierrot.
- 4.* LOGOGRIFO NUMÉRICH.—Evarist.
- 5.* FUGA DE CONSONANTS.—Floridablancea.
- 6.* GEROGLÍFICH.—Com mes musclos mes closcas.

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

Impremta LA CAMPANA Y LA ESQUELLA, Olim, 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.º

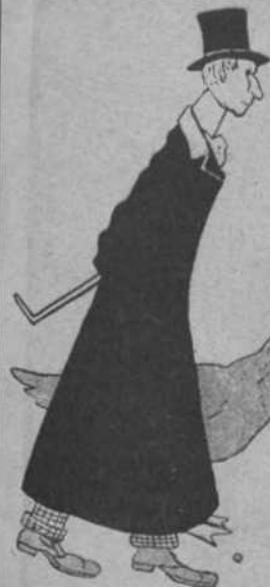
Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibrería Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

Obra nova de Santiago Rusiñol

AUCELLS DE FÀNG

Un elegant tomo en octau.

Ptas. 4

Aita Tettauen , por B. Pérez Galdós.	Ptas. 2
El A. B. C. del dinero , por A. Carnegie.	Ptas. 1
La conciencia criminosa , por M. Longo.	Ptas. 0'75
La novela de Lino Arnaiz , por M. López Roberts.	Ptas. 3'50
Preparación de las tropas para la guerra , por R. Burguete.	Ptas. 2
La humilde verdad , por G. M. Sierra.	Ptas. 3
La nit del amor , per S. Rusiñol.	Ptas. 1
L'home contra l'Estat , per H. Spencer.	Ptas. 2
Poesías , per Angel Guimerá.	Ptas. 4
Maura residenciado , por J. Just Lloret.	Ptas. 1

Colección Diamante

TOMO 92

ZADIG

POR

VOLTAIRE

Un tomo.

Ptas. 0'50

ARTES INDUSTRIALES

POR

H. Giner de los Ríos

Un tomo con multitud de fotograbados,

Ptas. 3

30
céntimos

Muy pronto aparecerá

30
céntimos

EL

CUADERNO PRIMERO

DE LA

2.ª SERIE

DE

Barcelona á la vista

ÁLBUM DE VISTAS DE LA CAPITAL

30
céntimos

30
céntimos

30
céntimos

30
céntimos

30
céntimos

30
céntimos

Pueden nuestros corresponsales formular pedido

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo ó bé en sellos d' franquieg al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrà á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravios, si no s' remet ademés un ral pers certificat. Als corresponsals se ls otorgan rebaixas.

EPISSODI RUS

Mr. KASTROVIDOFF, condemnat per escriptor.

(NOTA: Aixó no ha succehit à Espanya: aixó sols passa à Russia.)

LA ESQUELLA

DE LA
TORRATXA

CARNAVAL

Y QUARESMA

yous

10 cénts.